

# **JOAQUIM CHANCHO**

JOAQUIM CHANCHO. UN CLÀSSIC CONTEMPORANI.  
35 ANYS DE DIBUIXOS I PINTURES

**+ JOSEP M<sup>a</sup> SOLER. ABAT DE MONTSERRAT**

UNA REFLEXIÓ “BENEDICTINA” SOBRE LA PINTURA DE  
JOAQUIM CHANCHO

MUSEU DE MONTSERRAT, 2005

© JOSEP M<sup>a</sup> SOLER I CANALS. ABAT DE MONTSERRAT

## UNA REFLEXIÓ “BENEDICTINA” SOBRE LA PINTURA DE JOAQUIM CHANCHO

Per a un profà en el món de la pintura, en veure les obres de Joaquim Chancho dirà simplement: “És un pintor modern”, i res més. Es quedarà bloquejat i no sabrà passar endavant.

Un entès en pintura en general, definirà l’obra de Chancho com una pintura abstracta pura i dura.

Jo que sóc monjo i que m’he mirat amb deteniment els dibuixos i els olis de Joaquim Chancho, he trobat valors plàstics que tenen molta similitud amb els valors típicament monàstics i contemplatius que constitueixen part del sistema neuràlgic de la meua vida. La pintura de Chancho no és una pintura de molta acció, sinó eminentment contemplativa i gosaria dir, que té un fons inconscient comú amb el nostre benedictinisme. És aquest punt el que vull posar en relleu.

La pintura de Chancho és silenciosa: no fa crits sinó que es presenta ella mateixa tal com és, sense indumentàries decoratives, sense atabalar ningú amb discursos cridaners. Quan mirem la pintura de Chancho escollem el silenci, el màxim soroll que fa és com el vent de la seva terra de Riudoms, o com un filat una mica agitat per la brisa del matí o del capvespre. Sant Benet ens parla als monjos “Del bé del silenci”, vol que la nostra vida transcorri sempre en un marc de silenci, perquè l’home trobi Déu i es trobi ell mateix. L’obra de Chancho no desentonaria en el context en què nosaltres vivim. A tots dos ens agrada positivament el silenci i no ens fa por, com a la gent que necessita sorolls i músiques cridaneres perquè no suporten ni la soledat ni el silenci.

Un altre aspecte benedictí de l’obra de Joaquim Chancho és el del treball fet pacientment, amb voluntat de perfecció i realitzat fins al final. Sense dubtes ni vacil·lacions, amb la certesa que el camí que ha començat serà coronat amb la recompensa no d’una glòria efímera, sinó de la joia d’haver fet allò que havíem de fer. No és de cap manera la paciència estúpida d’anar fent, d’anar tirant, sinó de construir ratlla a ratlla, pinzellada a pinzellada, tota una superfície, tota una vida plena de sentit.

Un tercer aspecte podria ser la transformació espiritual de la monotonia en perseverança feliç i en pau tranquil·la. Per a nosaltres els monjos el fet de fer cada dia el mateix (fer el mateix horari, l’ofici diví, el treball que toca, etc.) no representa avorriment ni tedi, com tampoc la pintura de Chancho no mereix el qualificatiu d’avorrida, perquè ompli grans o petites superfícies amb un tema constant. La bellesa d’aquesta pintura i de la nostra vida es fonamenta bastant en aquesta insistència en allò que hom considera fonamental, allò que hi ha al darrere de la trama o de la ratlla paral·lela exacta i reiterativa. La nostra salmòdia té moltes semblances amb la pintura de Chancho: la constància en la melodia procurant de no abaixar-nos, les cadències preparades i ben fetes. La pintura de Chancho i la nostra pregària coral sona d’un manera molt semblant. Per això segurament Chancho s’ha trobat bé a casa nostra i a nosaltres també ens agrada que la seva pintura estigui a Montserrat.

I per acabar encara vull subratllar un altre aspecte. Les teves trames, les teves reixes o filats o enllaçats no ens recorden la clausura, que per nosaltres és més aviat una actitud i una opció de vida que no un fet material i coactiu. En les trames i enreixats que fa Chancho veiem un paradigma del que és la mateixa essència de la vida cenobítica o comunitària: interrelacions entre els uns i els altres de tal manera que tots junts formem un conjunt resistent i sòlid capaç de travessar segles i de resistir adversitats de tota mena. Hom diu que la unió fa la força, i és una gran veritat, però la veritat més pregona i que nosaltres experimentem dia rere dia és que la força que ens ve de dintre i que és un

do de Déu ens fa estar units, enmig de la diversitat, i ens dona la cohesió necessària per fer, a base de la suma de coses petites, coses grans per Jesucrist, pel nostre país i per l'home. Aquestes trames dels quadres de Chancho ens transmeten un missatge molt profund.

Podríem remarcar encara molts altres valors: la sinceritat. En els quadres de Chancho no hi ha trampa ni tramoies ni jocs de mans, ni sortides fàcils. Compleixen literalment allò de l'evangeli de dir "sí quan és sí, i no quan és no". També m'agradaria remarcar la simplicitat, que no té per fonament l'espontaneïtat franciscana, sinó més aviat l'estudi meticulós i la "discreció" benedictina. Més encara els negres de Chancho que són el color del nostre hàbit, de la nostra estimada cogulla, i que Chancho estudia amb una penetració especial. Per a ell el negre no és la negativitat del color, com per a nosaltres no és la negació de la vida, sinó l'endinsament en el misteri del "no saber", "del no comprendre plenament", d'aquell entrar dins d'un mateix i trobar que dintre teu hi ha abismes encara inexplorats. Aquests negres no són monocroms, sinó que si hi entrem els trobarem rics en infinitat de matisos, mai no arribarem a comprendre el misteri de què som portadors, la vida interior és inabastable i inexhaurible.

Moltes més coses podríem dir, però amb aquestes n'hi ha prou. Els valors del treball ben fet, i fet amb gust i amb autèntic ofici, el valor de la perseverança en un camí coherent des del començament fins a la fi, el treball callat i sincer, tots aquests valors que trobem en l'obra de Joaquim Chancho ens són comuns. Jo m'he limitat simplement a remarcar-los oralment, però l'autèntic sermó avui ens el predica Joaquim Chancho amb la seva seixantena d'obres que té penjades al Museu de Montserrat. Mirem-les, apreciem-les, contemplem-les perquè en la seva simplicitat diuen molt i totes juntes, formen una veritable simfonia de línies, formes i colors que canten la glòria de Déu.

+ Josep M<sup>a</sup> Soler  
Abat de Montserrat